

A tantárgy megnevezése TANTERV TÖRTÉNET, PARADIGMÁK	TANTERVI	Kód TPSL010101	Kreditszám 1
A tantárgyért felelős szervezeti egység		A kurzus jellege előadás	Kontaktóraszám levelező képzés, 10 óra
Előfeltételek		Az értékelés formája	

A tantárgy tanításának alapelvei és céljai

A tárgy megismerteti az egyetemes és a magyar neveléstörténet legfontosabb tantervi paradigmáival és tantervtípusaival, a tananyag-elrendezés és tanulási tartalmak történeti alakulásával.

A tárgy célja, hogy a történeti-kulturális folyamatok, összefüggések megismerése nyomán a hallgatók képessé váljanak olyan önálló alkotói, elemzői munkára, amelynek során egyaránt figyelembe veszik a történelem során összegyűlt tapasztalatokat és a 21. század ismereteit.

Céljai, hogy a hallgatók

- megismerjék a tantervi műfaj sajátosságait és változásait,
- földolgozzák a változó műveltségképek szerepét a tantervekben,
- megismerjék a tantervek megjelenésének körülményeit, funkcióit,
- azonosítsák a hazai tantervi szabályozás történetének főbb csomópontjait, jellegzetes, tendenciáit,
- a Nemzeti alaptantervek és kerettantervek jellegzetességeit,
- a tartalmi szabályozás új XXI. századi irányzatait.

Fejlesztendő kompetenciaterületek

- A személyiség fejlesztése: az európai és magyar műveltségképek, tudás- és tananyagtartalmak történeti áttekintésével az egyetemes és az európai, nemzeti értékek megismerése.
- A szaktudományi tudás felhasználásával a hallgatók műveltségének, készségeinek és képességeinek fejlesztése: a megszerzett tudás tantervi, műveltségterületi összefüggésekbe való ágyazása, tudományos fogalmak, fogalomrendszerek fejlődésének elősegítése.
- Önálló tantervfejlesztői és elemzői munka sikeres lefolytatásához szükséges készségek fejlesztése.
- Az egész életen át tartó tanulást megalapozó kompetenciák fejlesztése, információfeldolgozás, a problémamegoldó gondolkodás folyamatos fejlesztése, az önálló tanulás és kutatás képességeinek megalapozása.
- A szakmai fejlődésben elkötelezettség, önművelés, a szakirodalom folyamatos követése; neveléstudományi (tantervelméleti) kutatásokra, tantervi fejlesztésekre, doktori iskolai tanulmányokra való felkészülés; saját munkához szükséges tudományosan megalapozott eszközök értékelése.

A tantárgy főbb tematikai csomópontjai

1. A tantervelmélet műfaji fejlődése
2. Az iskoláztatás kezdetei és Európa első megtervezett tantervei a 16-17. században
3. Az állami szerepek bővülése, a tantervek megjelenése a felvilágosodás korában
4. A hazai állami oktatás kiépülése, műveltségképe a 19. századi Magyarországon
5. Eltérő műveltségképek és tantervelméletek hazánkban a 20. században
6. Tantervek és taxonómiák a 20. században
7. A Nemzeti alaptantervi és kerettantervi változatok (1995-2008)
8. Az új Nemzeti alaptantervek és a kerettantervek (2012-13)

9. Ezredfordulós tantervek és műveltségfelfogások hazánkban és külföldön
10. A tartalmi szabályozás új irányzatai, módszerei

Követelmények, a tanegység teljesítésének feltételei

1. A kurzuson való részvétel.
2. Egyéni írásos anyag leadása a tantárgy valamely tematikai csomópontjához kapcsolódóan, mely tükrözi az adott területen való jártasságot és az egyéni szakmai kutatómunkát.

Terjedelem: 8-10 oldal (ábrák, képek nélkül)

Formai követelmények: Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, szimpla sorköz

Határidő: ápr. 30.

Beküldési cím: kaposibeadando@gmail.com

Kötelező irodalom

Szabó László Tamás (szerk.) – Tantervelmélet, Debrecen : Kossuth Egy. K., (2003)

<http://mskszmsz.hu/ni/tantervelmelet.pdf>

Perjés István - Vass Vilmos: A curriculumelmélet műfaji fejlődése

In: Új pedagógiai szemle, ISSN 1215-1807 , 2008. (58. évf.) 3. sz. 3-9. old.

<http://www.ofi.hu/tudastar/perjes-istvan-vass>

Kaposi József: Értékek és tartalmak, avagy a tartalom értékei

In: Új pedagógiai szemle, ISSN 1215-1807 , 2012. (62. évf.) 1-2-3. sz. 5-22. old.

http://www.kaposijozsef.hu/wp-content/uploads/2012/07/Ertekek_es_tartalmak.pdf

Kaposi József: A tartalmi szabályozás hazai változásai (2011-2013)

http://www.kaposijozsef.hu/wp-content/uploads/2011/09/A-tartalmi-szabalyozas-valtozasai_upsz.pdf

Horváth Zsuzsanna: Maratoni reform - újraolvasva

In: Új pedagógiai szemle, ISSN 1215-1807 , 2012. (62. évf.) 9-10. sz. 15-23. old.

www.ofi.hu/tudastar/upsz-2012-9-10

Szebenyi Péter: Tantervkészítés egykor és most, Educatio (1994) 3. 345-354.

Csapó Benő és Csépe Valéria (szerk., 2012): Tartalmi keretek az olvasás diagnosztikus értékeléséhez. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

http://www.edu.u-szeged.hu/~csapo/publ/Olvasas_tartalmi_keretek.pdf

Ajánlott irodalom

Ballér Endre: Tantervelméletek Magyarországon a XIX-XX. században. Országos Közoktatási Intézet. Budapest, 1996.

Kelemen Elemér: Tantervpolitika, tantervkészítés a 19-20. században. Educatio (1994) 3. 388-403.

Ballér Endre: A Nemzeti alaptantervtől az iskolai nevelő-oktatómunka tervezéséig. OKI, Budapest, 1996.

Bárdossy Ildikó: A curriculumfejlesztés elméleti és gyakorlati kérdései. In.: Bárdossy Ildikó – Forray R. Katalin – Kéri Katalin (szerk.): Tananyagok a pedagógia szakos alapképzéshez.

PTE BTK HEFOP projekt. Bölcsész Konzorcium. Budapest – Pécs, 2006. 113-150.

Kéri Katalin: "Átpillantását vágyva az egésznek...." – Enciklopédikus gondolkodás a nevelés történetében, *Neveléstörténet* (2005) 3-4. 80-96.

Mészáros István: A humanizmus és a reformáció-ellenreformáció nevelésügye a 15-16. században. Tankönyvkiadó, Budapest, 1984.

Szebenyi Péter: Genetikus tanterv-tipológia. In: Csapó Benő és Vidákovich Tibor (szerk): *Neveléstudomány az ezredfordulón: Tanulmányok Nagy József tiszteletére*. Tankönyvkiadó, Budapest, 2001. 283-300.

A pedagógiai rendszer. Fejlesztők és felhasználók kézikönyve. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. Budapest, 2012. 209-243. o.

http://www.educatio.hu/bin/content/tamop311/download/tamop_311/kiadvanyok/ped-rend_vagojel-nelkul-boritoval.pdf